

Valvonta- ja lupalautakunta § 49
Valvonta- ja lupalautakunta § 32

03.10.2019
08.06.2021

HALLINTOPAKKOPÄÄTÖS KOSKIEN YMPÄRISTÖLUVAN VASTAISTA TOIMINTAA

VALUPLTK § 49

Ympäristölupa:

Oulaisten Jätehuolto Oy:n ympäristölupien (Oulaisten kaupungin valvontalautakunta 7.9.2004 § 35, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 16.1.2006 (Dnro PPO 2005-Y-289-111) ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 15.11.2006 (Dnro PPO-2006-Y-252-121) lupamääräykset on koottu yhteen Oulaisten kaupungin valvonta- ja lupalautakunnan kirjallisella lausumalla 13.12.2017 § 55.

Laitosalue sijoittuu Oulaisten Jätehuolto Oy:n omistamalle 4040 m²:n kokoiselle tontille (563-14-5-4) sekä Oulaisten kaupungin omistamille tiloille Ahokallio (563-402-82-39) ja Kaupunginsalmi (563-402-22-87), joista Oulaisten Jätehuolto Oy on vuokrannut 999 m²:n ja 3366 m²:n määräalat.

Ympäristöluvan määräyksen 1 mukaan Oulaisten Jätehuolto Oy saa ottaa vastaan ja käsitellä nyt kysymyksessä olevalla jätteenkäsittelyalueella paperia (jäteluokat 15 01 01, 20 01 01) noin 1500 tn/v., pahvia (15 01 01, 20 01 01) noin 1000 tn/v. ja energijätettä (REF) (20 01 99) noin 3000 tn/v. Lupamääräyksen 3 mukaan paperia, pahvia ja energijätettä saa kerrallaan varastoida korkeintaan 300 tn/jätelaji. Lupamääräyksen 4 mukaan jätteitä voi välivarastoida alueella korkeintaan kolme vuotta ennen niiden hyödyntämistä tai esikäsittelyä ja korkeintaan yhden vuoden ennen niiden loppukäsittelyä.

Ympäristöluvan määräyksen 14 mukaan ennen alueella tehtäviä maanrakennus- ja päällystystöitä on riittävällä tavalla varmistettava, ettei alueen maaperä ole pilaantunut ja tarvittaessa alue on puhdistettava.

Tausta:

Oulaisten Jätehuolto Oy:n ympäristöluvan vastaisen toiminnan saattaminen lainmukaiseen tilaan on ollut vireillä Oulaisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella 26.8.2015 lähtien. Tuolloin tarkastuskäynnillä havaittiin Oulaisten Jätehuolto Oy:n vastaanottaneen alueelle ympäristöluvan vastaisesti jätejakeita, joihin sillä ei ollut ympäristölupaa ja ylittäneen jätteiden kertavarastointimäärän sekä enimmäisvarastointiajan.

Edellisen hallintopakkoapäätöksen täytäntöönpanopäätös tehtiin valvonta- ja lupalautakunnassa 5.10.2017 § 46. Tämän jälkeen Oulaisten Jätehuolto Oy toimitti päävelvoitteen mukaiset jätteet asianmukaiseen käsittelyyn, minkä silloinen ympäristösihteeri kävi toteamassa.

13.11.2017 jätteenkäsittelyalueella toteutettiin jätemäärien selvittely yhteistyössä Oulaisten Jätehuolto Oy:n ja Oulaisten kaupungin mittausryhmän kanssa.

Selvityksessä jätekasojen tilavuudet mitattiin ja ympäristösihteerin määräämät jätekuormat punnittiin. Selvityksen perusteella jätteenkäsittelyalueella oli seuraavat jätemäärät:

polttokelpoinen jäte (20 03 01, 18 01 04)	654 tonnia
käärintämuovit (02 01 04, 15 01 02)	97 tonnia
energiajäte (20 01 99)	297 tonnia
murskattu energiajäte (20 01 99)	565 tonnia

Lisäksi selvittelyn yhteydessä pidetyssä tarkastuksessa todettiin, että polttokelpoisen jätteen seassa oli terveydenhuollon jätettä (18 01 04) ja että jätteenkäsittelyalueella ja naapurikiinteistöllä Lamppikangas (563-402-22-46) oli Oulaisten Jätehuolto Oy:n toimesta varastoituna jätteitä, joiden vastaanottoon ja varastointiin yhtiöllä ei ollut voimassa olevaa lupaa.

Kehotukset:

Oulaisten kaupungin valvonta- ja lupalautakunta on ympäristönsuojeluviranomaisena kehottanut Oulaisten Jätehuolto Oy:tä lopettamaan ympäristöluvan vastainen toiminta jätteenkäsittelyalueella, toimittamaan tutkimussuunnitelma maaperän pilaantuneisuudesta ja teettämään tutkimus hyväksytyt tutkimussuunnitelman mukaan. Viimeisimmät kehotukset on annettu 25.9.2018 § 28 ja 27.11.2018 § 40.

Tarkastus:

Ympäristösihteerin tarkastuksessa 11.6.2019 havaittiin, että jätteen määrä oli vähentynyt, mutta kehotuksia ei ollut noudatettu täysimääräisesti (tarkastuskertomus liitteenä 3, ei julkinen). Alueella oli vielä murskaamatonta ja paalaamatonta energiajätettä, käärintämuoveja sekä muuta polttokelpoista jätettä enemmän ja kauemmin varastoituna kuin lupa sallii. Lisäksi alueella oli luvan vastaisesti vastaanotettua puujätettä. Toiminnanharjoittaja oli selvittänyt maaperän pilaantuneisuuden tutkimista, mutta tutkimussuunnitelmaa ei ollut toimitettu.

Vuosina 2016-2019 alueelta pois toimitetut jäte-erät huomioiden ja Oulaisten kaupungin tekemiin laskelmiin perustuen, alueella oli yhä arviolta 1000 tonnia jätettä, joka on laskettavissa energiajätteen, kierrätysmuoviksi tai polttokelpoiseksi jätteeksi.

Asettamisvaiheen kuuleminen:

Valvonta- ja lupalautakunta päätti kokouksessaan 13.6.2019 § 29 edetä asiassa toiminnanharjoittajan kuulemiseen hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön mahdollisesti johtavassa asiassa. Oulaisten Jätehuolto Oy:lle annettiin ympäristönsuojelulain 185 §:n ja hallintolain 34 §:n mukainen tilaisuus tulla kuulluksi ja sille annettiin tiedoksi, että ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee velvoittavansa sitä 1) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti vastaanotetut jätteet asianmukaiseen vastaanottoaikaan, 2) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti yli kolme vuotta varastoidut jätteet asianmukaiseen vastaanottoaikaan ja 3) toimittamaan maaperän pilaantuneisuuden

tutkimussuunnitelma ympäristönsuojelu- viranomaisen hyväksyttäväksi ja teettämään hyväksytyyn tutkimussuunnitelmaan perustuva maaperän pilaantuneisuuden tutkimus. Lisäksi annettiin tiedoksi, että ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee tehostavansa kutakin velvoitetta uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella.

Kuulemiskirje toimitettiin haastemiehen välityksellä 9.8.2019. Aikaa selvityksen antamiseen oli 40 vuorokautta kirjeen vastaanottamisesta.

Kuulemisvastaus:

Oulaisten Jätehuolto Oy toimitti kirjallisen selityksen (saapunut 3.9.2019), joka on liitteenä 3 (ei julkinen). Vastine sisälsi tarkennuksia ja korjauksia tarkastuskertomuksen havaintoihin. Esitettyjä velvoitteita koskevat vastaukset yhteenvetona:

- hakettamatonta puujätettä on tontilla n. 60 m³ ja se haketetaan arviolta vuoden 2019 loppuun mennessä
- energia/polttokelpoisen jätteen kysyntä on elpynyt ja sen vuoksi luvan mukaiseen 300 tonnin varastointimäärään päästään arviolta vuoden 2020 loppuun mennessä. Uutta energiajätettä ei oteta vastaan.
- tutkimussuunnitelman osalta tilanne on selvitysvaiheessa ja tarjouksia maaperätutkimuksista odotetaan. Tutkimus saadaan valmiiksi 31.7.2020 mennessä.

Päävelvoite, määräaika ja tehoste:

Oulaisten Jätehuolto Oy velvoitetaan

- 1) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti yli kolme vuotta varastoidut jätteet asianmukaiseen vastaanottoaikaan määräaikaan 31.3.2020 mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella
- 2) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti vastaanotetut jättejakeet (puujäte) asianmukaiseen vastaanottoaikaan määräaikaan 31.3.2020 mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella
- 3) toimittamaan ulkopuolisen asiantuntijan laatima maaperän pilaantuneisuuden tutkimussuunnitelma ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi ja teettämään hyväksytyyn tutkimussuunnitelmaan perustuva maaperän pilaantuneisuuden tutkimus ulkopuolisella asiantuntijalla. Määräaika tutkimussuunnitelman toimittamisen osalta 31.1.2020 ja tutkimuksen valmistumisen osalta 31.7.2020 mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella

Velvoitteen perustelut

Toimintaa on harjoitettu ympäristöluvan määräysten vastaisesti.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö

ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;
3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Lisäksi saman lain 179 §:n mukaan, jos lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Oulaisten Jätehuolto Oy:n katsotaan rikkoneen ympäristönsuojelulain nojalla annettuja ympäristölupamääräyksiä. Lisäksi luvan ulkopuolisten jätteiden vastaanottaminen ja epäselvytykset vastaanotetuissa jätejakeissa ovat aiheuttaneet riskin maaperän pilaantumisesta.

Päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle postitse saantitodistusta vastaan.

Päätös annetaan kirjallisesti tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Oulaisten kaupungille.

Muutoksen haku:

Tähän päätöksen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusaika on kolmekymmentä päivää tämän päätöksen antopäivästä. Valitusosoitus toimitetaan päätöksen liitteenä.

Sovelletut oikeusohjeet:

Ympäristönsuojelulaki 6-8 §, 14 §, 16 §, 27 §, 29 §, 52 §, 170 §, 175 §, 179 §, 184-185 §, 190-191 §

Hallintolaki 33-34 §, 36 §, 39 §, 43-47 §, 60 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4-5 §, 14-17 §, 22-24 §

Ympäristösihteeri: Valvonta- ja lupalautakunta hyväksyy ympäristösihteerin valmisteleman hallintopakon asettamispäätöksen koskien ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaista määräystä jätteenkäsittelyalueelle luvattomasti vastaanotettujen ja varastoitujen jätteiden toimittamista asianmukaiseen käsittelyyn ja maaperän pilaantuneisuuden tutkimista sekä ympäristönsuojelulain 184 §:n mukaista teettämishukkaa asetettavan veloitteen tehostamiseksi.

Ympäristösihteeri korjasi esitystään muutoksen hakua koskevalta osalta kuulumaan seuraavasti:

Muutoksen haku:

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusaika on kolmekymmentä päivää päätöksen **tiedoksi saamisesta**. Valitusosoitus toimitetaan päätöksen liitteenä.

Keskustelun kuluessa Matti Heikkinen teki esittelijän päätösehdotuksesta

poikkeavan esityksen, että päävelvoitteen kohdan 1) määräajaksi asetettaisiin 31.12.2020. Pekka Rahkola kannatti esitystä.

Kokouksessa käydyn keskustelun perusteella ympäristösihteeri muutti esitystään päävelvoitteen, määräajan ja tehosteen osalta kuulumaan seuraavasti:

Päävelvoite, määräaika ja tehoste:

Oulaisten Jätehuolto Oy velvoitetaan

1) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti yli kolme vuotta varastoidut jätteet asianmukaiseen vastaanottopaikkaan määräaikaan **31.12.2020** mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella

2) toimittamaan ympäristöluvan vastaisesti vastaanotetut jättejakeet (puujäte) asianmukaiseen vastaanottopaikkaan määräaikaan **31.12.2019** mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella

3) toimittamaan ulkopuolisen asiantuntijan laatima maaperän pilaantuneisuuden tutkimussuunnitelma ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi ja teettämään hyväksytyyn tutkimussuunnitelmaan perustuva maaperän pilaantuneisuuden tutkimus ulkopuolisella asiantuntijalla. Määräaika tutkimussuunnitelman toimittamisen osalta **31.1.2020** ja tutkimuksen valmistumisen osalta **31.7.2020** mennessä uhalla, että tekemättä jätetty työ teetetään Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella

Valvonta- ja lupalautakunta: Valvonta- ja lupalautakunta päätti hyväksyä esittelijän muutetun päätösesityksen.

VALUPLTK § 32

Asia

Oulaisten Jätehuolto Oy (jäljempänä yhtiö) on veloitettu valvonta- ja lupalautakunnan päätöksellä 3.10.2019 § 49 1) poistamaan jätteenkäsittelylaitoksen alueelta (kiinteistöt 563-1-5-4, 563-402-82-39 ja 563-402-22-87) ympäristöluvan vastaisesti yli kolme vuotta varastoituna olevat jätteet 31.12.2020 mennessä ja 2) poistamaan ympäristöluvan vastaisesti vastaanotetut jätteet (puujäte) 31.12.2019 mennessä sekä toimittamaan jätteet asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Lisäksi yhtiö veloitettiin 3) toimittamaan ulkopuolisen asiantuntijan laatima maaperän pilaantuneisuuden tutkimussuunnitelma ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi 31.1.2020 mennessä ja teettämään hyväksytyyn tutkimussuunnitelmaan perustuvan maaperän pilaantuneisuuden tutkimus 31.7.2020 mennessä.

Ympäristöluvan vastaisesti yli kolme vuotta varastoituna olevaa jätettä arvioitiin tuolloin olevan jäljellä yhteensä noin 1000 tonnia.

Päävelvoitteena olleiden toimenpiteiden tehosteeksi valvonta- ja lupalautakunta

on asettanut teettämisuhan. Päätös on lainvoimainen.

Velvoitteiden täyttämisen seuranta

Ympäristösihteeri suoritti 30.3. 2020 tarkastuksen laitosalueella ja totesi, että puujäte oli poistettu alueelta ja toimitettu Vestia Oy:lle. Sitä koskeva päävelvoite 2) on siten täytetty.

Valvonta- ja lupalautakunta totesi päätöksessään 9.2.2021 § 12, että Envitop Oy:n 8.10.2020 päivätty tutkimusraportti maaperän pilaantuneisuuden tutkimuksesta hyväksytään ja päävelvoite 3) katsottiin täytetyksi.

18.1. 2021 pidetyssä tarkastuksessa todettiin, että jätettä (polttokelpoinen jäte, energijäte, murskattu energijäte sekä käärintämuovi, jonka joukossa muuta muovia) oli alueella edelleen varastoituna vanhoissa, aikaisemmillä tarkastuksilla todetuissa kasoissa sekä osittain eroteltuna. Ympäristöluvan mukainen energijätteen kertavarastointimäärä 300 tonnia ja varastointiaika 3 vuotta ylittyivät.

Poltettavaa jätettä oli viety Vestia Oy:lle vuonna 2019 noin 40 tonnia, josta 7,7 tonnia hallintopakon asettamispäätöksen jälkeen. Vuosina 2020-2021 vanhoja jätteitä ei oltu viety pois. Alueella oli edelleen noin 1000 tonnia muovijätteitä, jotka olivat olleet alueella 6-10 vuotta. Osa jätteestä sisälsi epäpuhtauksia, kuten puuta ja metallia. Siten velvoitetta 1) ei ollut täytetty.

Kuuleminen

Oulaisten Jätehuolto Oy:tä on kuultu todisteellisesti lähetetyllä kirjeellä teettämisuhan määräämisestä. Kirje oli vastaanotettu 23.3.2021. Yhtiö ei antanut asiassa vastinetta kuulemisaikana. Ennen varsinaista kuulemistä yhtiö toimitti ympäristönsuojeluviranomaiselle anomuksen (saap. 16.2.2021) lisääjasta 30.9.2021 saakka perustuen toimintaympäristön muutoksiin sekä käynnissä oleviin neuvotteluihin toiminnan jatkosta (oheismateriaali).

Anomuksen sisältämän selvityksen mukaan muovia on toimitettu kierrätettäväksi vuonna 2020 13 tonnia.

Päätösesitys

Valvonta- ja lupalautakunta määrää teettämisuhan täytäntöönpantavaksi. Laitosalueelle kuulumattomat sekä ympäristöluvan mukaisen varastointimäärän ja -ajan ylittävät jätteet toimitetaan asianmukaiselle vastaanottajalle Oulaisten Jätehuolto Oy:n kustannuksella. Oulaisten kaupunki huolehtii teettämisestä ja maksaa aiheutuvat kustannukset etukäteen. Kaikki teettämiskustannukset peritään Oulaisten Jätehuolto Oy:ltä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoon on säädetty.

Teettämistoimet suoritetaan 30.9.2021 jälkeen.

Päätöksen perustelut

Toimintaa on harjoitettu ympäristöluvan määräysten vastaisesti.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

Lisäksi saman lain 179 §:n mukaan, jos lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 184 §:n mukaan viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, kyseisen lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Asiassa sovelletaan uhkasakkolakia (1113/1990).

Oulaisten Jätehuolto Oy:n katsotaan rikkoneen ympäristönsuojelulain nojalla annettuja lupamääräyksiä. Lisäksi se on laiminlyönyt valvonta- ja lupalautakunnan päätöksessä 3.10.2019 (§ 49) antamia määräyksiä päävelvoitteen 1) osalta.

Uhkasakkolain 10 §:n mukaan teettämisen asettanut viranomainen voi määrätä teettämisen täytäntöön, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Siten teettämisen määrätään täytäntöön pantavaksi kuitenkin niin, että asianosaisen esiin tuomat selitykset ja arviot toiminnan muutoksista otetaan huomioon aikataulussa.

Uhkasakkolain 16 §:n mukaan teettämisestä päättänyt viranomainen voi huolehtia teettämisestä suorittamalla tarpeelliset toimet itse tai antamalla ne muun viranomaisen tai yksityisen suoritettavaksi.

Asianosaisen ilmoitusvelvollisuus

Jos edellä mainitut kiinteistöt tai niitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ilmoitettava luovutuksen saajalle todisteellisesti. Lisäksi asianosaisen on ilmoitettava valvonta- ja lupalautakunnalle luovutuksen saajan nimi ja osoite.

Päätöksestä tiedottaminen

- Asianosainen (todisteellisesti)

- Oulaisten kaupunki / kaupunginhallitus (sähköisesti)
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (sähköisesti)
- Maanmittauslaitos (sähköisesti)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 175 §, 179 §, 184 §, 185 §, 190 §, 191 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 10 §, 14 §, 15 §, 16 §, 22 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä.

Ympäristösihteeri: Valvonta- ja lupalautakunta määrää teettämisen täytäntöönpantavaksi esityksen mukaisesti.

Valvonta- ja lupalautakunta: Hyväksyttiin yksimielisesti.